

УДК 811.111:82-845

Хавкіна О. М.¹, Дорошенко М. О.²

¹ канд. філол. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ГФ-311м НУ «Запорізька політехніка»

СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНОГО КІНОГУМОРУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Гумор – «художній прийом у творах літератури або мистецтва, заснований на зображенні чого-небудь у комічному вигляді, а також твір літератури або мистецтва, що використовує цей прийом; доброзичливо-глузливе ставлення до чого-небудь, спрямоване на викриття недоліків; уміння подати, зобразити щось комічно» [1, с. 266].

Гумор є невід'ємною частиною багатьох кінотекстів – зв'язних, цільних і завершених повідомлень, виражених з допомогою вербальних (лінгвістичних) і невербальних (іконічних і/або індексальних) знаків, організованих відповідно до задуму колективного функціонально диференційованого автора за допомогою кінематографічних кодів. Адекватне відтворення гумору в **кіноперекладі** (особливому виді аудіовізуального

перекладу, який поєднує особливості кіно, вербальні та невербальні засоби вираження тощо) є достатньо важким завданням для перекладачів.

Найпоширенішим засобом творення комічного в англійських комедіях є **каламбур** (гра слів), який реалізується на 3 рівнях: *фонетичному, морфологічному і лексико-стилістичному*.

Засобами прояву каламбуру на фонетичному рівні є інтонація, рима, навмисні орфоепічні порушення. Так, в оригінальному кінотексті «*I'm gonna knock back this beer. I'm gonna knock back one more beer. I'm gonna go home. I'm gonna write a 25-page paper. I'm gonna hand it in and I'm gonna get an A. My name is Rufus and that's the trufus*» комічний ефект досягається завдяки римі Rufus-trufus, який, на жаль, не було збережено у перекладі українською: «*Я збираюся допити це пиво, а потім замовити ще один кухоль. Далі піду додому, напишу 25 сторінок тексту, завтра здам і отримаю «відмінно». Руфус моє ім'я, і це правда*».

На морфологічному рівні комічний ефект може досягатися завдяки розчленуванню і зміні словоформи, а також використанням okazionalizmiv. В оригінальному кінотексті «*So tonight, we are going to have one last awesome night together as bros. It's a bro-ing away party. A special bro-casion. A bro-choice rally. Bro-time at the Apollo. - Oh, bro me*» спостерігаємо цілу низку okazionalizmiv на основі слова «bro (brother)». Відтворити їх усі в українському перекладі було складно, але перекладачам вдалося зберегти не тільки форму і зміст, але й задуманий сценаристами гумористичний ефект: «*Тому сьогодні ми проведемо останню бро-ніч. Вечірка «Проводи братана» на честь особливої бро-події. Мітинг бромуністів. Час братошоу в «Аполло». – Брокінчуй*».

Комічність проявляється на лексико-стилістичному рівні через омонімію, полісемію, пароніми та мовні штампи. В англійському оригінальному кінотексті «*I need you to power through the pain. – OK, but these dogs are really barking. – It's true. I can hear them*» міститься натяк на ідіому *tired as a dog* – героїня говорить про біль у ногах через незручні туфлі, але зовсім не про собак, що гавкають. В українському перекладі було адекватно відтворено гумористичний ефект завдяки використанню українського еквівалента згаданої ідіоми: «– *Просто потерпи. – Добре, але мої ноги так гудуть. – А й правда. Я теж їх чую*».

Наукові розвідки, присвячені з'ясуванню специфіки відтворення кінотекстів іншими мовами, є перспективними та актуальними з огляду на посилення інтересу мовознавців до питань міжкультурної комунікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Текст] / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – 5-ге вид. – К., Ірпінь : Перун, 2005. – 1728 с.

2. Мельник, А. П. Кінопереклад як особливий тип аудіовізуального перекладу [Текст] / А. П. Мельник // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. – 2015. – Вип. 58. – С. 110-112.

3. Cambridge Dictionary [Electronic resource]. – Access mode : <https://dictionary.cambridge.org/>